

Milutin Milanković

USPOMENE, DOŽIVLJAJI I SEĆANJA

(odlomak)

U četvrtom i svim ostalim razredima realke učila se hemija, pa sam se za nju, kao za svaku novu stvar, živo zainteresovao, a imali smo i dobra profesora toga predmeta, doktora hemije. Zato sam, u ime božićna poklona, poručio iz Beča razne sprave za hemijske opite, retorte, epruvete, pneumatsku kadu i raznu drugu staklariju, pa tronožac, stalke, grejalicu sa špiritumom i još štošta. Malo sopče prvog sprata koje je služilo za umivaonicu, a bilo patosano ciglom, preudesio sam u hemijsku laboratoriju i za vreme Božića otpočeo u njoj da ozbiljno radim. Uspeo sam da izlučim vodonik i kiseonik i vršim njima one eksperimente koje nam je naš profesor pokazao.

Kad stigoh u četvrti razred, dođe nam za novog direktora Franja Divić, matematičar od struke. Baš te godine publikovao je na nemačkom jeziku svoju raspravu o osnovnim računskim operacijama opštim brojevima. Ona mu posluži kao uvod u predavanja matematike koja nam je držao. Upotrebio je nekoliko časova dok nam je, sedeći za svojom katedrom, saopštio njen sadržaj. Za vreme svog predavanja gledao mi je pravo u oči, već zbog toga što sam sedeo u prvoj klupi, baš ispred same

katedre, a možda sam mu i izgledao inteligentniji od mojih drugova, a valjda je i čuo da sam prvi đak u razredu. Njegovim pogledom, uprtim u mene, bio sam prinuđen da ga pažljivo slušam. Kada je svoja uvodna predavanja završio, pozva me pred tablu. I ja počeh da pričam sve što sam iz njegovih predavanja shvatio i zapamtio. On me nije prekidao, već me pažljivo slušao kao lekar što sluša bolesnika kada mu ovaj priča svoju istoriju. Tako je to išlo pun čas. Kada, naposletku, završih i ispričah sve što sam znao, on me samo zapita kakvu sam ocenu imao dotle iz matematike.

– Veoma dobru! – odgovorih mu pun ponosa.

– Vrlo me čudi! – na to reče on.

Pretrnuh na te reči, a on ponovi:

– Čudi me, zaista, jer si ti izvanredna matematičarska glava, kakvu još nisam sreo u svojoj nastavničkoj praksi.

Nehotice, valjda od čuda, uhvatih se za glavu, a ceo razred prsnu u smeh.

Ali direktor osta pri svome sudu, a kada se završi semestar, dade mi najvišu ocenu. Taj uspeh omili mi matematičku nauku.

Milutin Milanković (1879–1958)

rođen je u Dalju u Slavoniji.
Završio je studije tehnike u Beču,
a zatim je radio kao profesor
univerziteta u Beogradu. Bavio
se naučnim radom i napisao
knjige: Nebeska mehanika,
Osnove nebeske mehanike,
Istorija astronomske nauke,
Kroz vasionu i vekove, Kroz
carstvo nauke. Postao je jedan
od vrhunskih svetskih naučnika.